

Werkinstructie voor GGD'en die meewerken aan

HEVIG-onderzoek naar hepatitis E virusinfecties in Nederland

Van juni 2015 tot juni 2019 doet het RIVM in samenwerking met 21 laboratoria onderzoek naar hepatitis E virusinfecties in Nederland. De 21 deelnemende laboratoria benaderen zelf de patiënten met acute hepatitis E via de behandelend arts. Voor de patiënt houdt het HEVIG-onderzoek in dat de patiënt een vragenlijst en toestemmingsverklaring invult. Gelijktijdig verzendt het laboratorium het PCR-positieve of anti-HEV-IgM-positieve monster aan het IDS/VIR laboratorium op het RIVM, voor verdere typering van het hepatitis E-virus.

Ook GGD'en kunnen patiënten uitnodigen voor deelname aan het HEVIG-onderzoek. Zie daartoe onderstaande werkinstructie. Dit geldt voor patiënten met acute hepatitis E die gemeld worden aan de GGD door een laboratorium dat **niet meewerkt aan het HEVIG-onderzoek** (zie in het kader hiernaast de lijst met 21 deelnemende laboratoria). De meeste laboratoria verzenden standaard alle HEV-positieve monsters voor typering aan het IDS/VIR laboratorium op het RIVM.

Op de achterzijde van deze brief vindt u aanvullende informatie over het HEVIG-onderzoek. Vragen over dit onderzoek kunt u stellen aan het HEVIG-onderzoeksteam: hevig.onderzoek@rivm.nl of 030-274 4550.

Acties GGD indien een patiënt positief getest is (PCR of serologie (IgM)) op hepatitis E-virus (HEV):

21 Deelnemende Laboratoria HEVIG

Admiraal De Ruijter Ziekenhuis, Goes
Atrium-Orbis, Heerlen
Bravis, Roosendaal
Certe, Groningen
Erasmus MC, Rotterdam
GGD Amsterdam, Amsterdam
Haga ziekenhuis, Den Haag
Ijsselland ziekenhuis, Capelle aan den IJssel
Isala kliniek, Zwolle
Izore, Leeuwarden
Jeroen Bosch Ziekenhuis, Den Bosch
Kennemerland, Haarlem
Lab MicTA, Hengelo
LUMC, Leiden
MIL, Velp
Reinier de Graaf groep, Delft
RLM, Dordrecht
Stichting PAMM, Veldhoven
Vlietland Ziekenhuis, Schiedam
VUmc, Amsterdam
Ziekenhuis Gelderse vallei, Ede

Stap 1: Vragenlijst en toestemmingsverklaring verzenden aan betreffende patiënt.

- Benader de patiënt volgens de reguliere procedure, via de behandelend arts.
- Zowel patiënten mét als zonder klachten t.g.v. de hepatitis E infectie komen in aanmerking voor het onderzoek.
- Indien blijkt dat de patiënt in de 2 maanden voorafgaand aan de 1e ziektedag (of in de 2 maanden voorafgaand aan de positieve testuitslag in het geval van een asymptomatische patiënt) buiten Nederland heeft gereisd, is de patiënt *niet* geschikt voor deelname aan het onderzoek.
- Print de HEVIG-vragenlijst, toestemmingsverklaring en brief, te downloaden via de 'LCI-richtlijn Hepatitis E': www.rivm.nl/Onderwerpen/L/LCI_Richtlijnen
- Vul het kader linksboven op de voorpagina van de vragenlijst en de toestemmingsverklaring in. Met het monster volgnummer kunnen wij de vragenlijst en het HEV-positieve monster correct koppelen.
- Verzond de vragenlijst, toestemmingsverklaring en informatiebrief zo snel mogelijk aan de patiënt.

Stap 2: Vraag het laboratorium of het HEV-positieve monster verzonden is naar het RIVM-IDS/VIR voor typering.

- Voor inzending van het serum- (minimaal 250 µl) of fecesmonster vragen wij de laboratoria om toe te voegen:
 - een ingevuld IDS/VIR-aanvraagformulier voor typering (groen formulier)
 - een kopie van de HEV-testuitslag en welke test (merk) gebruikt is.
- Het adres voor monsterverzending: IDS Identificatie, RIVM, Antwoordnummer 3205, 3720 VB Bilthoven.
- Vragen over verzending van HEV-positieve monsters kunnen gesteld worden aan Erwin Duizer of Harry Vennema van het RIVM-IDS/VIR: 030-274 4142.

Achtergrond en uitleg over het HEVIG-onderzoek naar hepatitis E virusinfecties in Nederland

Infectie met hepatitis E virus veroorzaakt met name acute leverziekte. De ziekte kan zich makkelijker ontwikkelen bij personen met ernstige immuno-incompetentie. In geïndustrialiseerde landen is hepatitis E lange tijd beschouwd als een reizigersziekte. In de afgelopen jaren zijn er echter steeds meer gevallen bekend waarbij de patiënten niet recent in het buitenland zijn geweest. De hepatitis E-virus (HEV) genotypen die gezien worden bij deze autochtone infecties zijn genotype 3 en in mindere mate genotype 4. De virusstammen die bij patiënten gevonden worden zijn het vaakst verwant aan stammen die bij varkens voorkomen. Dit is een aanwijzing dat overdracht van dier (varken) op mens mogelijk zou kunnen zijn. Echter, de bron en route van transmissie van hepatitis E virussen in Nederland, en andere westerse landen, zijn slechts deels bekend. Het doel van het HEVIG-onderzoek (acroniem voor Hepatitis E Virusinfecties In onze Gemeenschap) is om bronnen en risicofactoren voor acute hepatitis E in Nederland in kaart te brengen. Ten behoeve van de volksgezondheid hopen wij hiermee betere controlestrategieën te kunnen bepalen voor het voorkomen van acute hepatitis E in de toekomst.

Het HEVIG-onderzoek is opgezet door het RIVM als een landelijk patiënt-controle-onderzoek, in samenwerking met diverse microbiologische laboratoria en GGD'en in Nederland. Dit onderzoek richt zich op laboratorium-bevestigde patiënten met acute hepatitis E, aangetoond middels PCR of serologie (IgM). Over een periode van 2 jaar worden naar schatting 400 patiënten met hepatitis E met een vragenlijst benaderd door de deelnemende microbiologische laboratoria.

Voor elke patiënt selecteert het RIVM een aantal willekeurig getrokken controlepersonen uit het bevolkingsregister van Nederland. Beide groepen worden verzocht een papieren vragenlijst in te vullen waarin onder andere wordt uitgevraagd: klachten, onderliggend lijden, reisanamnese, buitenactiviteiten, diercontact, contact met oppervlaktewater en voedingsgewoontes. Het IDS/VIR laboratorium van het RIVM voert verdere typering uit op de ontvangen hepatitis E-stammen. Onderstaande figuren laat de studie-flow zien tussen het RIVM, deelnemend laboratorium (of medewerkend GGD), aanvragend arts en de patiënt.

De medisch ethische toetsingscommissie (METC) van UMC-Utrecht heeft het HEVIG-onderzoek (protocolnummer 15-131/C) niet-WMO-plichtig verklaard. Vragen over dit onderzoek kunt u stellen aan het HEVIG-onderzoeksteam van RIVM-EPI: hevig.onderzoek@rivm.nl of 030-274 4550.

